

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre 2 frt.
 Fél évre 1 „
 Negyed évre 50 kr.
 Községeknek 60 kr. évi postadíj előleges beklüldése után ingyen.
 Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Főter, Áron Miksa ur házában, Kinsaj-utca szegletén.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:
 Négy-hasasos petit sorért 5 kr; többszörinél 4 kr.
 Nagyobb és többszöri hirdetéseknek nagyon kedvező engedmények tételnek.
 Bélyegdíj: minden beíratásért külön 30 kr.
 „Nyilftér“-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Károly és Telegi K. Lajos könyvkereskedésében, Budapeston: Goldberger A. V. és Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein és Vogler, A. Opatkík, Schaleck H., Stern Mór és Parisban, Hamburgban és Magaj-Frankfurtban: C. L. Deube és Mosse. Budapesti hirdetési intézetében fogadtatnak el.

A vallásnélküli állam.

Három közlemény.

I.

Az elmélet alapja a gyakorlatnak, a bölcsélet az erkölcstannak, joguak és társadalomtudományok s tudományok elvei ismét szabályai és rugói az egyes emberek és a társadalom teteteinek. Mint mindenhez, úgy az elmélet terjedéséhez, a gyakorlatba való átmeneteléhez is idő kell. Lunen van, hogy a mi egyik században elmélet, az a másikban gyakorlat lesz, megvalósul; a mit egyik század a bölcsélet, erkölcstan, jog és társadalomtudomány terén elvek alakjában termel, annak következményeit aratja a következő század.

Nem csafolja meg ez elvet századunk példája sem, csak hogy itt az elméletől a megvalósításig terjedő út rövidebb, sokszor alig egy-két évtized s a megvalósított elméletek nem mindig a legjobbak.

Azon számos elméletek közt, melyeket korunk a multról örökölt s megvalósított, nem utolsó helyen áll a vallásnélküli állam teóriája, melyet alapjaiban, erkölcsi, jogi és társadalmi következményeiben fontolóra venni czélunk jelen alkalommal.

Az elmélet, melyről beszélünk, azt állítja, hogy az államnak közbülső, vagy éppen elleneséges álláspontot kell elfoglalnia a vallással szemben. Azon alapon, hogy egyik vallás olyan mint a másik, mert nem lehet tudni, melyik igaz — talán egyik sem, — vagy öldöki a vallást — ez az atheista állam, — vagy fűri azt, — ez az indifferens, — vagy előmozdítja és felhasználja mint eszközt, de önmagától való teljes függésben, s csak addig, míg reá, a műveletlen, sem értelmi okokkal, sem erőszakkal nem kormányozható tömeg fékmentartása végett szüksége van: mint rendőri intézményt. A vallásnélküli állam, akár szigorúbb, akár enyhébb alakjában tagadja, hogy valamilyen vallásnak vagy egyháznak önállósága, külön czélja, független hatásköre volna; kiszorítani, vagy legalább megszorítani igyekszik a vallást a család, iskola és nyilvános élet terén. S hogy az ily állam a vallásnak isteni eredetét, az embernek szellem része feletti Istentől nyert jogát s befolyását el nem ismeri, az magától értetlik.

A vallásnélküli állam eszméjének forrása a vallási kételkedés és hiteltelenség. Létrejöttére befolytak mindazon bölcséleti iskolák, melyek

újabb időben a keresztény vallás alapelveit megtámadták. Ha nincs Isten, vagy legalább nem lehet tudni van-e, mint egyrészlől a Kant-Hegel-féle, másrészlől az anyagelvi és pozitivisták iskolája állítja; ha az ember halhatatlanságra nem számíthat, ha nincs túlvilági rendeltetés s felette magasabb erkölcsi rend: ugy, de csakis egy a vallásnélküli állam teóriája következetes és jogosult.

De talán nem csálódunk, ha mégis főleg Hegel államtanában ismerjük fel a forrást, melyből mint egyéb hamis államtani elméletek, úgy a vallásnélküli állam elmélete is fakad. Hegel szerint minden létezőnek alapja, egyedüli létező az általános substantia a logikai fogalom az abszolútum, az Isten. Ezen általános fogalom folytonos megvalósulásában, fejlődésben van, s fejlődési alakjai az egyes létezők, legtekéletebb létezők pedig az ember, kiben öntudatra ébred. Ezen öntudatra ébredt, általános fogalom az emberben objectio azaz tárgyalgató szellem lesz, mely egyebek közt magából teremti a jog és erkölcs fogalmát. Ha az emberek társaságá, államát tömörülnek, emez isteni tulajdonságaik összeolvadnak egy közös jog és hatalomforrássá s ez az állam. Az állam tehát valóságos földi Isten, az állam akarata az isteni akarata. Az egyház csak az állam egyik működési iránya, része: az erkölcsi jó az állam akaratának teljesítése, a jog az állam törvénye. A Hegel-féle állam-önczél, feltétlen czélja és ura az egyesnek, kinek az állammal szemben semmi joga, s az államért mindenét, még életét is áldozni köteles. Az állam hatalma a néptől van.

Az államnak egyedüli czél szerzői alakja az alkotmányos monarchia. Ki ne ismerne rá e teoriában a téra, melyen a vallásnélküli állam eszméje termelt. Különbösen ismeretes, hogy miként a bölcséletet, úgy az államtudományt is legújabb időben Hegel befolyásolja, s kivált Hegel államtanát sokan elfogadják, még olyanok is, kik nem ismerik, vagy elfogadni nem akarnák e tannak bölcséleti alapfélételeit.

Miután tehát világos, hogy a vallásnélküli állam teóriája a pantheismus és materialismus talajából nőtt, ebből kiittünk az is, hogy a vallásnélküli állam elmélete hamis, miként olyan az alap, melyen nyugszik s így azt védelmezni nem lehet a keresztény vallás alapelveinek tagadása vagy pedig a legnagyobb következtelenség nélkül. A mily bizonyos, hogy van Isten, hogy az ember halhatatlan lélekkel bír, hogy földöntuli czélja van, melyre ideiglenes lakó-

helyén előkészül: ép oly bizonyos, hogy az Istenből kinyilatkoztatott vallásnak létjoga nem az alamtól, hanem Istentől származik le, Isten által kitűzött czélja, hatásköre van, mely mindenek fölött áll, miként Isten és a czél is, melyért a vallás alapítva lett, minden intézmény felett van.

Az ember mint testből és lélekből összetett lény, két világhoz tartozik: a látható és láthatatlan világhoz; két rendnek alattvalója: az államnak és egyháznak, a természet és természetfölötti rendnek. E két rend azonban nem választhatja el a polgárt a hívőtől s így, ha czéljukat elérni akarják, egyetértőleg és öszhangzólag kell munkálkodniok. Valamint úgy, amint az ember mint az állam és az egyház tagja nem szűnik meg ugyanazon oszthatatlan egység lenni, a ki az előtt volt: ép úgy a két nemű társadalom, az ember természetének megfelelőleg, kell, hogy a két külön czélt, melyet valósítani hivatva van, ne egymástól elszakítva, hanem együtt és egy alakban tüntesse fel azon alattvaló előtt, ki maga is csak akkor ember, ha a test és lélek egyesülve vannak benne, s ki e földön is csak akkor boldog, ha testi és lelki javai öszhangzóan egészen forrnak össze. Az államnak tehát egyesülnie kell a vallással, s az ő társaságában mozdítania elő a test javait az egész ember boldogságát; e nélkül használhat a testnek, de nem az embernek, ki lelke leny.

Ha tovább megyünk és figyelembe vesszük azt, hogy a test mulandó poranyag, a lélek soha nem lesz szűni szellemi lény: kétségtelen, mizerint ennek boldogsága a legfőbb és egyszerűs mind végczélja az embernek. Ámde kérdem: az állam eszközi-e azt, vagy a vallás? Hiszen egy véges és egy halhatatlan állagból összetett lénynek végczélja, legfőbb java nem állhat a testi, földi boldogságban, mert ez által épen az ember lényének nemesebb része: a lélek nem nyerne megnyugvást és kielégítést. S ha ennek dacára az állam kizárja a vallást: nemde maga az állam fog akadályokat gördíteni az ember végczéljának elérése elé, melyet pedig előmozdítani volna hivatva; — az állam, midőn a vallást száműzi és az embert csupán a földiekkel akarja boldogítani, egy elérhetetlen ideál üzésére kárhoztartja azokat, kiket boldogokká tenni képezi feladatát. Így jó ellenkezésbe a vallásnélküli állam az ember igazi rendeltetésével, s ugyanakkor saját jól felfogott érdekével.

Körössy Endre.

Takarékosság.

A takarékosághoz három kellék kívánatik: 1. hogy legyenek bevételi források, melynek alapján valamit félre tessünk, 2. hogy a vagyon, a birtoknak értendők tudjuk megélti és 3. hogy legyen meg mindenkinek a maga élethivatása, mely nélkül takarékoságról nem is szólhatunk.

A takarékoság a közép ut a kapiszás és fűvényesség között; ellenéte a pazarlás. A kapiszi mindonáron vagyona akar szert tenni, olyan mint a talpatlen béká; a fűvény meg megszerzett vagyont nem egy könnyen engedki ki köru ei közül, sajnálja magától még a betevő falatot is, reájok legjobban illik Segur ama mondanása: „hogy a fűvényt a kincs bírja, nem pedig a kincset ő; a takarékos azonban a legjobban gazdálkodik a megakarított vagyonnal. felezi a szükségleteket, kerüli azonban a hiába való s felesleges költségezt.

A takarékosághoz az önmegtartadás egy bizonyos nem kívánatik, mert nem egy pillanatnyi örömtől kell megfosztani magunkat, hogy egy későbbi ballépéstől mentek legyünk. Senki sem tudhatja előre, meddig marad munkaképes, sajnos azonban, hogy ez igazságot csak későn látjuk be, egy némelyike pedig ugyan későn. Azt hinné az ember, hogy a terhes munkával fogalkozó egyének legjobban megtudják a vagyont becsülni és mégis a tapasztalatok az ellenkezőt bizonyítják. Epen az alsó nép osztály, mely a legterhebb dolgokat végzi, fecserli el legkönnyebben keresetét, mert nincs meg bennök az állhatatosság, nem tudják azt úgy beosztani, hogy jusson de maradjon is. Szomorú példák erre a korcsmák.

Az élet fenntartására aránylag kevés kell. Egy gazdag a vagy könnyelmű ember csak magára fényűzési czikkekre jóval többet ad ki, mint a menyinyi egy rendes munkás családnak fenntartására és jólétének biztosítására elégséges volna. Azért a józan takarékosággal feltétlenül meg kívánja, hogy szákségtől ment kerestetlenül felül ne muljék.

M. Hume egyiken az angol parlament alós házbán igen érdekes oldallról érintette az akkori társadalmat — ámbar megjegyzései gyunos kacajra áttak alkalmat — midőn monda: hogy Angolországban (nánunk még jóval inkább) az életmód felette nagy igényekkel jár, a közép osztály, mely bejöveteleiből kiharathat, sokat költsézik és hozzá még oly módon affektál, mely következményében mindenesetre káros befolyással lesz a társadalomra. A nagyok hóbertjától ösztönözöttek gyermekeiket az előkelők példájára „gentlemens“-oknak akarják neveltetni és a helyett csak affektált stuzetek lesznek belőlük, kik ruházat, mulatságok és fényűzésben talájják örömeiket, mi azonban egy valóban férfias és nemes jellemnek soha sem képezheti szilárd alapját!

„Az emberek mindenáron odaakarnak hatni, minden törekvésük abban öszpontosul,“ hogy „előkelő“ szerepet játsszabban, ők gyakran a látszat kedvéért feldozzák lelki nyugalmukat, becstülették, a férfian egyedüli büszkeségét és ha nem vagyunk is gazdagok, legalább mások előtt azoknak akarjuk magunkat tekintetni. A kitűzött életpályán, melyre a gondviselés szemelt ki bennünket, lankadó

TÁRCZA.

Nevettek

Nevettek, hogyha néha mondom: Teher az élet csak nekem, Hogy végtelen ez én keserveim S talán nincs is már mit keresnem Ezen a földi életen!

Ha ám látnátok e kebelben Vért, lelpirőt szivemet, Nem volna kedvetek kacagni S ti mondanátok: jobb meghalni, Mint élni tört szívvel, neked!

Kulcsár Ferencz.

A soliophor, vagy kályháink ezer év múlva.

(Kánikulai czikk. A „D.-N.-Váradí Ért.“ számára.)

Irta: **Lászy Vilmos.**

Borzasztó hőség... A nap forró sugarait függőlyesen löveli a földre s elperzselti a lankádt növényzetet... Ember és állat árnyékba húzódik. Az ember agya sül-fül, szinte meggyulad. Nem csuda, ha ilyenkor bolondos öleleti támadnak... Ott ülök a ház esze alatt, a gyótró forróság-tól eltiakkadtan, s fárdt agyam különféle hőbortás gondolatokkal van eltelve. Közbe hozzám házi asszonyom öreg édes anyja til egy rozoga kanapén s bóbiskól. Egy légy száll az orrahegyére... felébred... zsebébe nyul, elő veszi burnót szelenczejét s jóízit szippant belőle...

— Irtóztató hőség!... Megkell az embernek bolondulni, ha még soká így tart...
 — No csak ne türelmetlenkedjék. Várja meg a jövő évezredet mama, — mondok, — majd másképp lesz akkor.
 — Hrsi!!!... nagyot prüszszentelt, szűnét állt be.
 Ezzel azt hittem, hogy a társalgásnak vége szakadt. De hiában, az asszonyt kíváncsiság itt sem tagadta meg magát. Ocska tarka zsebkendőjével elvégezvén orrakörül a prüszszentés után végezi szokott rendes mütétet, újból felfogta a társalgást:
 — Ezer év múlva? Hát hogy is lesz akkor?
 — Hát csak úgy, hogy az emberek akkor már okosabbak lesznek s a forró napsugarakat is hasznukra fogják tudni fordítani...
 — A mama nem felelt, de arca egy lankadt kérdőjelle vált.
 — Ugy bizony, mama, ezer év múlva az emberek a nyár felesleges napsugarait télen fűtésre fogják felhasználni.
 A görbe bot, melyre járás közben támaszkodni szokott, — ámulhatósan — kibullott kezéből.
 — Bolond beszéd az! Ugyan hogy gondolhat ki már ilyet? — Ujabb piki-játék! — Ujabb prüszszentés!... S a zsebkendőnek újabb mütéte s néhány köhécselet után végre folytató:
 — Teremtő Istenem! — Már hogy volna az lehetséges?
 — Hát csak úgy, mama, hogy kánikulában az emberek masinával fogják összegyűjteni a forróságot s elteszik tőle, mint most az asszonyok a petrezselymet, sárgarépát, zellert, vagy kalarábét.
 — Hehéhe! — No, ilyen bolondot sem hallottam még! Hisz az lehetetlenség!
 — Lehetetlenség? Hát a mama öregapja,

vagy öreganyja lehetének tartotta volna-e vasutat, telegráfot, vagy telefont?!

— Az ám! Khm, khm! Presi!... Orrtörő mütét... s a mama... ismét szunyókált....

Elviselhetetlen a hőség... Nagyban folyik az aratás az alföldön. A cseplőgép javában működik. Bár zugolóva, de pontosan végzi munkáját. A cseplőgép közelében egy másik gép működik, bár szintén zúgva-búgva, prüszkölve, de kerekelt folyvást forognak, a mi azt jelenti, hogy minden zúgolódás dacára pontosan végzi feladatát.
 Mi az isten csudája lehet az? Egészen vasból van, s olyan szekér-féle alakú. számtalan kerekelt folyvást forog, tölcser alakú kéményéből még sem jó füst. A szekérforma micsodán, valami óriási palacsinta van, mely lassacskán telni, duzzadni kezd... A szekér-forma masina nem egyébb, mint az ugy-nevezett:

soliomotor,

melynek csudálatos szerkezete a napsugarakat magához szívja, miket mohón nyeldes el a palacsintaszertő kauszuk tömlő, melynek neve: soliotorp!!!
 Az est be áll, a cseplőgép elvégezte munkáját, elébe fognak hat ökrök. A soliomotoron a masinista megfordít egy pár csavart s lezárja a závárt. A kauszuk — tömlő... akarom mondani: a soliotorp annyira megdagadt, hogy csaknem kipukkad. A mai munka be van végezve. Hat ökrök fognak a soliotorp orlébe s a két masina, már mint a cseplőgép s a soliomotor az ökrök által vontatva megindulnak hazafelé. A gazda háza tárt kapuja előtt áll, a cseledek leemelik a kauszuk-tömlőt... akarom mondani: a soliotorpot a vasszekéről... akarom mondani a soliomotor-

ról s elhelyezik a faskamrában, ... akarom mondani: a soliotorp raktárban....

Borzasztó vihar dühög oda kűnn, s oly pogány hideg van, hogy a veretek és varjuk seregéstől pottyannak a földre, dermedten, megfagyva...
 — Jutka tel kiátda ki a debreczeni civis szobájából a konyhába, hozz be már egy kis melegét!

Jutka bejön, hátán czipelve a kauszuk tömlőben... akarom mondani: a soliotorpban 25 kilogram melegét. Leteszti a sarokba egy furcsa szerkezeti vasállványra, az ugynevezett Kalaepobonra, melyet az ezer év előtti emberek, — ha jól olvastam valahol — kályhának neveztek, — az egyik sarján lévő érczösvét bele helyezi a Kalaepophon lyukába, megfordít egy csavart a soliotorpon — s pár perc múlva kellemes melegség áramlik szét a szobában....

A nyáron öszszefogott napsugarak átmelegítik, szinte izzóvá tesszik a kály... akarom mondani: a kalaepophon. A civis önön illatú kolbászt táhal ura elé, melyet a civis szokott jó étvágyával csakhamar eltemet terjedelmes gyomrának belsőlegességében rá szoríptt egy pár pohárka bakartot, végre megszólal:
 — Ej, ha, la! beh jól melegit ez a bakator! — do még a kalaepophon is ám! — Hm! — Beh jó dolgnuk is van nekünk annyuk!... Ha meggondoljuk, hogy ezer év előtt mennyire hátra voltak még az emberek! Köszönnék és fával fűtöttek!... Ki is pusztították a nagyerdőt! száradjon a lelkükön! Még csak annyi tudományuk sem volt, hogy a napsugarakat fűtésre tudták volna felhasználni!... Mennyivel jobb dolgunk van nekünk most! Ugy-e?

Mai számunkhoz egy fél ív melléklet van csatolva,

buzgalommal teljesítjük napi teendőinket; csak magunknak ártunk és a józanul gondolkodóknak csak nevelésére vagyunk, ha az előkelőt adjuk, hogy hiúságunkat tetszessünk, előbb vagy utóbb úgy is ki ri a szükség és nyomor rémes képe. Mennyi végpusztulás, mennyi nyomor, hány meg hány csódnak szülő oka a nagyzás hóbortja, az urhatnáság vágya, látszat által akarunk magunknak anyagi te-kintélyt szerezni. Az ebből eredő következmények a legkülönbözőbb módozatokban ama ballépéséknél észlelhetők, melyet azok követnek el, kik szívesebben felfalozzák becsületüket, mint sem a világ őket szegény embernek tarssa és a ma szerencsétlenül csödbe kerültek, a midőn nem annyira a csödbe jutottak, mint azok szászokra menő családját sajátjuk, kiknek romlását az ő esztelen gazdálkodása idézte elő!

Létevének vannak mindazok, kik erejükön felül költenek az azzal okadatokkal, hogy ezt így kívánja a társadalmi állásunk, rangunk ez nem csak helytelen fölfogás, de esztelen is. Nem az üres csillagok, hanem a hű kötelesség teljesítés adja meg az elismerést; nem a ruha, hanem a fényes lak-nározsában rejlik az ember valódi becsé, hanem a kifejtett munkák tevékenység, a szilárd jellem. Mindenki úgy gazdálkodik, hogy bevételeiből kijöbessen, ebben rejlik a helyes taktika; mert ha az ember nem úgy gazdálkodik, hogy a sajátjából tisztességgel megéljen, lealacsonyítván magát, kénytelen lesz másokra szorítani.

Azok, kik csak derűre-borúra költenek, és csak élvezetek kielégítésében találják minden boldogságukat, a pénz becsért rend szerint csak akkor ismerik el, mikor már késő.

A takarékos önmagának legjobb barátja, míg a könnyelmű, a meggondolatlan, de főképp a pazarló legnagyobb ellensége. Ki maga magának nem barátja, minő joggal és minő czímen számíthatson az mások barátságára?

Sok könyvet írtak már, sok felolvasást tartottak a felül, miként lehet meggazdagodni, pedig hát nem olyan nagy mesterség ez, különböző népek különböző mondások által igyekeznek velünk megértetni a meggazdagodás titkát: s p. „Krajczáról lesz a forint.“ — „A fillér az atyja a fénylő talléröknek.“ — „Szorgalom a talaj, melyen a szerencse honol.“ — „A ki nem gyűjt, nem arat.“ — „Munka után édes a nyugalom.“ — „Inkább üres gyomorral fejeződik, mint adóssággal felébredni.“ — „Addig nyújtózkodjál, a meddig a takaró ér.“ — „Cszimadnia ne tovább a kaptánál!“ stb.

A mondótkából következők, hogy a kitarító szorgalom és józan takarékság még a mindennapi munkáskán is előbb vagy utóbb, de megte-remti anyagi függetlenségét, hogy is ne érhető el e vég célzt az intelligens munkás, ha keresményé-vel okosan gazdálkodik?!

A legfűggetlenebb, sebből kifolyólag a legboldogabb emberek azok, kik minél kevésbé szorultnak mások segélyére. „Segíts magadon és az Isten is megsegít!“, régi, de igaz közmondás. Másféleképpen azonban nem segíthetünk magunkon, mint fedhetetlen magaviselet, kitarító munkásság és józan takarékság által. És ehhez nem kell egyéb, mint szilárd akarat. A szilárd akarat pedig mindenható!

Wertheimer József.

Nagyvilági hírek.

— **Világkiállítás.** A látogatók száma július első felében 1.997.232-től tett, mihez hozzá adva a művisi és júniusi eredményeket az eddigi látogatótságtól több mint hat millió. Az 1878-iki kiállítás látogatótsághoz viszonyítva, az idei eredmény közel két millióval több annál. — Az Eiffel-torony bevétele május 15-étől június 16-ig 1.899.860 frank volt. — Néi ő s p s é g e k b e u antig kihygyörködhetie magát a látogató, különösen a nemzetközi vendéglobben és látványokban. Van ám csunya is elég, mint a mumiaszerű japáni nők, kik szűkruhán összehajva guggolnak. A tahiti és sudáni nők sem dicsekedhetnek valami nagy szépséggel, hanem aztán a mór kávéház táncosnói! Milyen szemek és milyen üres tekintet. Milyen kár, hogy e bajos hölgy, nemes vonásokban semmi kifejezés, semmi élet sincs. E köpözés táncosnók ritmikus, lassu mozgásait gyönyörködve szemléljük. A kabli nők szép vonás, kifejező arcú, karcsu termetű alakok, kiknek szépségén a furcsa hajviselet sem üt csorbát. És mind ez exotikus nők rongyos, szép gyurma-keik s ferjék társaságában, külön a számukra épített lakásokban táncznak. Egyebet se tesznek, mint legfeljebb tánczolni és rámeresztek szemüket a látogatóra. Pompás bemutatás! — **A háborús aggodalmak,** mint Bronnst porosz tábornok és peseni hadparancsnok egy toajstjában kijelenté, teljesen alaptalanok. — **Az állami itélőszék** Párisban aug. 8-dikán ül össze a Boulanger-pörben; a jövő szombati végzés, mint mondják, csak a megjelensre való újabb tíz napi határidő kifizetésére vonatkozik, polgári jogok elvesztését és vagyon lefoglalását még nem mondhatja ki. — **Az angol hivatalos világ** fényvel készült fogadni Vilmos német császárt, ki legközelebb megy Angliába. Egy évvel ezelőtt a fiatal császár szakítani látszott anyjával, nagyanyjával, (az angol királynővel), a mi nem is mutatott valami fennen dobogó szívre. Az angol nép morgott is rá, s hogy ma sem várhat attól sok mosolyt, bizonyítja Londonak kikörelése. Oda nem megy. A tevékeny császár egy év alatt sokat elgondolhatott s belátta, hogy a nagyanyjával együtt, az angol néppel pedig (főleg a másvilágreszi ügyök miatt) jó melegebb viszonyt ápolni. Hiszik is, hogy a mostani látogatás sokon fog változtatni. Berlinben különben a czári látogatás kétes híreről beszélnek inkább. Noha újabb az a hír, hogy a czár aug. 22-ikén szárazon jön Berlinbe, mert a keleti tengeri ly időben nyugtalan s tengeri betegséget okoz, s noha emlegetik, hogy a czár már februárban készült Berlinbe, de a borkli katasztrófa és a megsebesülés miatt e szándékáról le kellett tennie: mégis az udvari és előkelő körökben vannak elegenden, a kik azt hiszik, hogy ebben az évben a czár nem lép német földre. Egy danczigi lap pedig, szentpétervári forrás után azt írja, hogy meg lesz a találkozás; de nem Berlin-

ben vagy Kielben, hanem vagy Danczigián vagy Stettinben. — **Zarándok.** Igyevezte magát Milán ex-király, midőn Belgrábra érkezett, a hol fia a hatóságok fejei szívesen fogadták, de nép a pályára előtt nem sok volt. Tény, hogy nem lelkesednek érte. A keleti ut arczát megbarátoztta, de különben élénk most is. Mihály metropolitának, kinek ő miatta kellett Oroszországba kivándorolnia, azt mondá: bejárta a szentföldet, mint zarándok s mint vallásos ember először mindenütt templomra ment. Mint zarándok tért is vissza, viszontlátni fiát, népét, honát. Örül, hogy a metropolitát ádvözölheti, s legyen felvéde, a mi köztük történt. Van egy hír, (de ez még megerősítésre vár,) mely szerint egyszersmind-in-tette volna Mihály metropolitát, hogy ne essék vissza előbbi hibájába. De ily szavak nem összehangoztak volna azzal, hogy Mihály metropolita áldását kérte, s annak kezét egyszersmind megcsókolta. Theodosius volt metropolitának, ki hű barátja volt mindig, megköszönté megjelenését és sajátalkozását fejezte ki hogy visszavonult. Nőrokonát: Boziese-icsmét megölette s nagy volt az öröme Sándor fiában, a kis királyban, kivel egy kocsin hajtottak a palotába. Az, hogy ő kezébe kíváná tenni a régi hatalmát, hogy a fejtelenségnek véget vessen, csak hirtelen meggondolta. Kijelenté, hogy „zarándok.“ Nem is lehetett elhinni, hogy saját fiát akarja megfosztani a tróntól, melyre ő ültette. Ugyanaz nap, midőn a belgrádi fogadtatás történt, Szentpétervárról Per-jani belgrádi orosz követ külön fogadta táson nyújtá át a czárnak Sándor királyka sajátkezűleg írt levelét, melyben őt Szerbia megmentőjének nevezi s jövőre is kikéri az ő hatalmas védelmét.

Hazai hírek.

— **Tisza Kálmán** kormányelnök, hir szerint, tengeri fűrdőzése után meglátogatta nagyváradi választót s nyilatkozni fog a közigazgatási gyökeres reform szükségéről és módjáról. — **Szatmár-mege** nagyobb része igen elégedetten a miatt, hogy a pénzügyigazgatóságot áthelyezték Nagy-Károlyba, mely a megye szélén fekszik, s így a kinek adógye van, messze utálk tennie, vagy a bosszas és költséges irásbeli eljárásról folyamodnia. Ez okból a megyei érdekeltek e hó utolsó napján, tanácskozást fogtak tartani. — **A paksi nagy-tűzről** s pusztításairól az alább részletes tudósítá-sok meggömböbentően szomoró képet festenek. Tizenkét utca égett le, a luth-ránus templomtól a Ranc-hegy és e kérti országtól felé a szem minden oldalon csupa kormos falat, földig égett tanfát lá. Nagy ház csak egy égett le: a huszár-kaszárnya, mely Madarász Jenő orsz. képviselő tulajdona s melynek lakói most távol vannak, nagy hadgyakorlaton. De a nyomor annál nagyobb, mert a leégett városrészt éppen a legszegényebb nép lakja, a melynek mindene oda veszett. Sok családkoldusbotra jutott! A csend-őrség őrszeirása szerint összesen 425 háztámog égett le, azon kívül sok melléképület. Biztosítva kevés volt. A kárt egyik tudósítás háromszázert fra, a másik félmillióra becsüli. A tűz egy földműves házá-ban tört ki, melynek lakói nem voltak otthon s szerencsétlenségére, éppen olyan orkányoszló szél folyt, hogy az égő nádcsoomok elvitte Tolna-Kömlődig, a mely pedig egy órajárányra van. Még jó, hogy a szél kifelé vitte a zsarátokot a városból s nem a belső részek felé, különben az egész város elham-vadhatott volna. Így is egyszerre égett a város ne-gyedrészé s a megriadt nép fejt vesztve s kezét tördelve futkosott. Csak tizenhat kocsi akadt v z-bordásra, pedig kít kevés van az elpusztult környék-ne s a vizet a Dunából kellett hozni. A tűz délután két órától hajnali háromig égett. A dunaföldvári, kömlődi, szentgyörgyi, tolnai s neméteri túzóttok az első híre siettek segítségül, de a tűztengerrel nem bírtak. Megtették, a mit tehettek a paksi kö-légakkal együtt s kivált a dunaföldváriakat dicsérik, hogy hősiesen viselték magukat. Egyikük sulyosan meg is sebesült. Egy másik földvári s egy paksi túzóttok nagy veszély közt három gyermeket mentettek meg egy pinézódt. Egy nyomóról, 80 éves agasztányt is meg akartak menteni, de e nagy hő-séget nem bírták ki, lejejtették az utcán s a boldog-talan ott a nép szemeláttára égett széné. Túzáhalt halt egy név leány is, meg egy gyermek. S keresnek még többeket is, nem tudja hová lettek. A sors szeszélyes játéka, hogy az a ház, melyben a tűz kitört, nem égett be, míg a többi házakban messzi szomszédságban nemcsak a butorok s ruhaneműek égették mind el, de még az evő-eszközök is megolvadtak. A lutheránus templomot nagy nehezen meg-tudták menteni. Segíteni indultak a kalocsai túzóttok is, de a háborgó Dunán nem kelhettek át. — **A magyar szó hatása.** Kassán kedvező hatást tett, hogy Albrecht főherczeg az a magyar nyelvet több ízben használta ott időzésekor. Meg-égyezve, az alispán és polgármester üdvözléseire nagyvonalú válaszlott. Bubits Zsigmond püspököt, (ki fűrdőzése megszakította jött Kassára,) meglátogat-ván, nála szintén társalgott magyarul. Távoztakor ismét nyelvkönk felelt a búcsúzó polgári küldöt-téseknek. — **A zsigárdi asszony.** A pozsonyi kir. ügyészségnek egy szép, fiatal, 19 éves nőt adtak át, mert — gyilkolt. Jómódú kereskedő neje, tíz hónapig ezelőt ment férjhez, s neve Erdélyi Mária. Egy Joel János nevű czépeszt szurt le késseel, mert illótlenül viselte magát irányában s megsértette, ferjét pedig tetleg is bánataválta. Az ügyészség szándékos emberölés vádját emelte ellene. — **Meg-törve.** Egy kiszabadult fogoly állítása szerint: a sikkszázástért börtönből ült Kókan János volt mi-niszteri hivatalnok, kivel huzamosan egy czellában volt, nagyon oda van. Külsejére is alig ismerhetni, úgy lesoványodott. Sokat sirdogál, panaszkodik, hogy még most sem végzik az ügyét, (s az bizonyos is, hogy már elvégezhetné volna a mi csigaláb Themi-stiuk is!) mikor meghallotta, hogy neje válni akar tőle, zokogásban tört ki; változatosság okáért szidia néha egykori föllebvalóit, hogy mért bírtak rá anyyi pénzt kezelni. Hiszen ha sejtették volna, hogy egy részét elkezeli. — **Temesvárról** meg-véknyult a hók folyama. Most a vizsgálóbíró fö-törekvése a jél eldugott szerencsekerék megkerítésé. Ezt hajszolják most ép úgy, mint mult héten a fe-keteruhás asszonyt. Csak hogy ezt nehezebb lesz

megkeríteni, mert el is égethették már, a mit a fe-keteruhás asszonynyal nem tehettek. Pedig az a kerék nagyon sokat beszélhetne s tisztába hozhatná a huzás mikép történtét. A „Délmagyarországi Köz-löny“ azt írja, hogy Telkessy névvalotta volna a szerencsekerékkel való próbák tartását az ő szegedi lakásán, de hozzá tette, hogy mitsém tudott e próbák czelljáról. Új különben nem hallatszák a vizsgálat-eredményeiről s a budapesti esti lapok csak arról írták, hogy a fővárosi rendőrség mily sikeresen tudta fölfedezni a feketeruhás asszony ki-és hol-létét. Egy Budapesten F. betűvel hódta Szegedre intézett távirat volt az első nyom: kideríték, hogy ez Farkastól van s aztán Karácsonyi rendőrkapitány ügyesen megtudta: hol van s ment gyorsan utána Kis-Körös mellé. S gyorsan is kellett mennie, mert az asszony ép egy málváljal jól megarkott kocsi-ra akart ülni, hogy meneküljön, midőn leirtattozta.

HÍREK.

— **Aug. 2. Az** idén is a debreczeni gyász-sok imeneltéi csata 40-ik évforduló napját megünnepl-lik városunkban, mint minden évben. A rendező bizottság élen a 48-as honvédegylet derék elnöke Cs u t a k Kálmán ur, volt honvédegyes áll.

— **Az új pénzügyi közigazgatás.** A pénzügyminiszter körrendeletileg értesíti a törvény-bizottságokat, hogy a pénzügyi közigazgatás szerve-zetének megváltoztatásáról szóló törvény értelme-dő az illetékes hivatalok működése az évi július hó 31-én megszűnik és teendőik a kir. adóhiv-atalokra ruháztatnak át. Ettől fogva tehát a költség-és illeték-rövidítésekről felvett hivatalos tételek kivétel nélkül a királyi adóhivatalhoz lesznek küld-entek.

— **Primitia.** Nagy Ferencz, kegyesrendi előzópap, városunk szűlőtte, ma, vasárnap délelőt mondja első sz. miséjét fényes segédlet mellett a r. kath. templomban. Az alkalmi szónoklatot Tá-rk á n y i Péter ur, a Therázianum igazgatója fogja mondani. Az ifju lelkes ur tiszteletére S z a k s z ó Reszó prépost-kanonok ur díszesbédet ad.

— **Érdekes társas-estélye** volt ma egy hete a helybeli „Iparos kör“-nek, mikor nyári helyi-ségében 150 iparos és iparbarát gyűlt egybe, kugli versenyzés végett és hogy befejezésül társasvacsorát költsenek el. Jelen voltak Szepessy G. gözmalmi igazgató, elnök; Serly Ede és Jobbágy Imre alelnök-ök, Szombathy Jeyzó, továbbá Jeney József egy-ház pésztorok, dr. Szántó S. tanár, Zicherman H., Jóna Dániel. számos előkelő s több ifju iparos. A magyarországi alatt Szepessy elnök az iparosok haladásáért emelt poharat. Jóna D. a kör alelnökét, Szepessyt életé. Szombathy J. a hivatalukat tel-jesítő iparosokat, Thalyzer a kör alelnökét a derék Serly Edét, (ugyanaz később Erdélyi Istvánt ki nyomdász is és — i r ó í s.) Serly E. a jelenlevő ipar-barátokért s Kerekes Albert az ipartestület bará-taiért. emelt poharat. Szóltak: dr. Szántó, Bisotcha Gábor, Szombathy (dr. Király Ferencze) stb. A pompásan sikerült estély éjfélt után ért végett azon általános óhaj mehet, hogy vajna több ily sikerült estély tartatnék, melynek iynnév tétéleben Jobbágy Imre alelnök és Főrián János körgazda, valamint a kiszolgálásban pártalan buzgalommal intézkédő Kul-csár Antal tagtárs érdeme.

— **A védő ügyvéd véleménye.** Eötvös Károly azt beszéli, hogy Farkas Menyihért nem tette rá büns ember benyomását. Ismeri ő jól a tetetés és arczjáték virtuozát, de ez ember nyugalma szilárd, tekintete nyílt. Ugy beszél, mint a ki valóban ártatlannak érzi magát. A védő ügyvéd is azt hiszi, mi a vádolt, hogy nem fogják rá bebizonyíthatni a esalást. Mert azt kellene kimutatni, mint csalt, ez pedig bajos dolog. Továbbá Eötvös Károly szerint: a letartóztatása is önkényes, mert a károsult panasz-tétele nélkül történt. A károsult itt az osztrák lottó-pénztár, mely mal napig sem kérte a törvényszéktől, hogy fenytő eljárást indítsom meg. Mindebből pedig az látszik, hogy E ö t v ö s K á r o l y passzívval gondol a védelemre. Az eszlári pör óta agha is volt ily országos feltűnésű esete. „Szép eset!“ — a hogy a seborvoslás virtuozát mondják — ép a leg-különösebb és legcsufabb betegségekre.

— **Az új szeszadótörvény** módosítása, a mint mondják, küszöbön áll. A gyakorlati tapasztalás azt bizonyítja be, hogy cszerűbb, jövdelem-zőbb lesz, ha némely intézkedést megváltoztatják az ősi ülészakban. Különbösen az előirányzott szeszadó úgy is be fog folyni s az eddigi eredmény fokozódni fog a következő hónapokban. A sziv-, dohány szintén bőven jövdelem. Szóval ma még, a rossz termés dacára, nem fáj a pénzügyminiszter feje, mert elég pénzkellettel rendelkezik.

— **Ötven éves jubileumok.** A debreczeni év. ref. egyháznak két régi érdeműs tanítója az idén éri meg tanítóskodásának ötvenedik esztende-jét. — Tanítói karunk e két veterán tagja B é k é s i Péter és D o m o k o s Lajos urak. A presbyterium elhatározta, hogy tiszteletükre jubileumot rendez. A népelelés, — felszáz esztendő ifju nemzedéké-nek tanítása körül szerzett érdemeik elismerését jegyzőkönyvileg kifejezi: s 50—50 frt értékű emlék-tárggyal tiszteli meg őket. Az ünnepély a jövő iskolai évet megnyitó isteni tisztelettel együtt fog megtartatni.

— **A 39. gyalogezred** pénteken indult Aradra a nagy gyakorlat megkezdésére, mely pedig gyalog. Debreczenből H.-Pályiban mentek az első nap, innen K.-Marjába s harmadik nap Váradra, hol pihenő lesz egy nap s onnan folytatják utjukat tovább. Megemlítjük, hogy a 2-ik zászlóalj végleg Nagyváradon marad s ez nem is jó hozának vissza, de a 3-ik zászlóalj, mely Csertik alezredes vezény-lete alatt Dalmáciában lesz elhelyezve, vissza jön s a leszerelés után fog elutazni. Ezek helyett az 1-ső, (mely még soha nem állomásozott nálunk) és 4-dik zászlóalj rendelkeztek Debreczenbe. — A törz-só továbbra is itt marad. — Aradon az ezredgyakor-latok augusztus elején kezdődnek, s azon a 39. gyalogezred négy és a 33. gyalogezred egy zászlóalja vesz részt. — Aug. 21-dikén a 39. és 46. gyalog-ezredekkel a dandárgyakorlatok kezdődnek.

— **A „Bika“ átalakítása.** Emittettük már, hogy Fehér Hermann, a debreczeni vendéglo-

sók atyamestere, mindent elkövet, hogy az ő fel-kereső vendégeknek minél nagyobb kényelmet nyujt-hasson. Így a (többek közt az eddig is kényelmes kávéházi helyiséget tetemesen megnagyobbíttatta, s jelenleg ez városunknak a legnagyobb kávéháza, melynek dús felszerelése minden nagyobb igényt képes kielégíteni. A díszes helyiség megnyitása tegnap, szombaton ment végre; ma, vasárnap d. e. pedig a „Kis Bika“ című sörház nyitattik meg, mely a Mayer-féle bórkereskedés helyén rendezett be. Volt alkalmunk megtekinteni e helyiséget, s annak csinosan berendezett hős és valóban kedves és lakálós kis udvarát, mely a törzsvendégek számára lesz fenntartva s valóban elmondhatjuk, hogy ennél kellemesebb sörözőhely a városban — ez idő szerint — nincs. Kapcsolatosan megemlítjük, hogy aug. 1-től fogva a vendéglo csemegüzléssel lesz egybekapcsolva, hol is mindenféle hideg étkek lesznek kaphatók.

— **Elhalasztott végtárgyalás.** Végh Gyula rendőr alkaptány ismert büntűgyében a vég-tárgyalás péntekre volt kitűzve, de dacára a kir. alügyész indítványának, mely a megtartás mellett szólt, valamint a vádolt elbéli kérelmének, a törvényszék ötvenedik órai tanácskozás után a végtár-gyalás elnapolását határozta el, miután a legénye-gesebb vallomást teendő tanu nem jelenhetett meg.

— **Rövid hírek.** M ü k e d v e l ő é o á d á s A ker. ak. segélyegylete f. évi aug. hó 1-én künd-velői előadást rendeznek a segélyegyletük javára. Jeygek az előadászó Beke László és Nagy András urak üzletében kaphatók. — H a j d u m e g y e bi-zottsága közgyűléssel elhatározta, hogy noha a deb-reczen-fűzesabonyi vasut építéséhez már százez-er forint járult, újra ötvenezer forintért fog törzsrész-vényeket venni.

— **Löwinger Sámuel** utazó ügynököt fel-hívom, hogy meghatalmazásait azonnal vissza-küldje, nevében többé semmi köztét nem eszközöljen s kötelezettségeinek eleget tegyen, különben a tör-vényszolgálatát veszem ellen igénybe. S közönséget pedig óvom, hogy nevezettel semmiféle üzletet ne kössön. Zichermann Herman laptulajdonos és kiadó Debreczenben.

— **Dalárdánk diadalutja.** Dalegyletünk tagjai Tordáról Marosvásárhelyre mentek, hol nagy lelkesedéssel fogadtattak. Megszorították a Bém szobrárt óriási hatást keltő beszéd és szavalt kísé-retében. A hangverseny jövdeleme 674 frt volt. Tiszteletükre ötszáz terítők bankett volt, melyen a város lakosságának színe java vett részt. Innen a dalárda Brassóba ment, hol megérkezett az E. M. K. E. nevében Koós Ferencz üdvözöl; itt három napot tölt s tegnap tartotta hangversenyét. A szász templomban nagy orgona-hangverseny volt a dal-egylet otléte alkalmával, továbbá tiszteletére es-tély is rendeztek szép sikerrel. Hétfőn este Aradon, a „Fehér kereszt“ udvarkertjében adandó hangver-senyen végzi be körútját; mindentűnt az erdélyi közművelődési egylet javára szól az ének.

— **A helybeli honvédség** ez ősi gyako-rolatai augusztus hó 19-ikén kezdődnek, illetve, a behívott legénységnek e napon kell jelentkeznie. A gyakorlatok városunkban szept. 2-ig tartanak s 4-ikén Nagyváradra utaznak, hol a közös hadsereg gyakorlatával együtt végzik a nagy — manővert. Ugyanínt említtük meg, hogy a 2-ik zászlóalj pa-rancsnoka az ősi gyakorlaton Lőrinczy Péter százados lesz, ki a törzstiszti vizsgálatot éppen most teszi le. Lőrinczy a honvédség egyik legkitűnőbb tisztje.

— **A népkert** kellemes s éta és füdülési hely volna, ha a városi hatóság fordítana rá egy kis jóakarattal figyelmet. Rettenetes szag tudól azon-ban a keleti oldalon levő árkokban, melynek ott táton-gásának semmi más czélja nincs, mint hogy helye legyen a rosdaságnak. Tessék megégni, hogy mi minden rothad abban s minő dögelelés atól ott a levegő, tessék csak megszagoltatni egy pár illetékes közzéggel. A csorda-járás is óriási por ver fel, a mit kilehetne kerülni, ha nem a kert felé, de a kiköve-zett Varga-utca végű részén hajtának be az álla-tokat. Ezt könnyű volna kivinni s a népkert látogatói megköszönnék.

— **A példa ragadás.** Valóban becsülésre méltó azon buzgalom, melylyel a hatóságai egész-ségügyi intézkedéseket megtett habár p a p i r o n is. Amde, hogyan kívánja azok végrehajtását, ha a város maga elől rossz példává. Így a többek közt, eddig a város carboloztatta úgy a városi házi mellékhelyiségeket, mint a gondozása alatt álló iskolákat, most azonban a városháza udvarának fő-nalálását kivéve, ennek nyoma sincs. Kár pedig ez fontos egészségügyi intézkedést elhanyagolni.

— **A kik a Szepességre** akarják tanulá szcélyából küldeni gyermekeiket, azokkal tudtjuk, hogy kiadóhivatalunknál számos igen jó szepességi család jelentekett, hogy hajlandók volnának gyer-mekeiket hozzáknak elküldeni c s e r e b e. A kik az ily szükséges német nyelvi meg tanulását könnyű szorrel kívánják lehetővé tenni gyermekeknek, jelentkezzenek mielőbb.

— **Országos vásár.** Nagy-Boldogasszony napi országos vásárunk következő rendben fog meg-tartatni: Aug. 5-ken hétfőn, 6-kan kedden, 7-ken szerdán: bór, gyapju, méz, dió, stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonaneműk és mindenféle termény-vásár. — Aug. 8.—9. Csütörtök, Pénteken juhvásár. — Aug. 10.—11. Szombat, Vasárnap sertésvásár. — Aug. 11.—12. Vasárnap, Hétfőn lóvásár. — Aug. 12.—13. Hétfőn, Kedden baromvásár. — J e g y z e t. Megengedettik, hogy habár a bór, gyapju, méz, dió stb. iparczikkek, gabonaneműk és egyéb termény-nyekre nézve az elővásári hétnek, Hétfő, Kedd és Szerda napjai vannak vásári napokul kijelölve, az emittet cikkek és termények a vásár egész folyama alatt árulhatnának.

— **Öngyilkosság.** Szerdán hajnalban a „Pavillon“ lakatában egy Veres Balázs nevű közköztala lötte agyon magát szolgálattal fegyverével. Végezet tette nek őka állatogal azon körülményben rejtett, hogy egy elvesztett óra miatt öt gyanu-sították.

Folytatás a mellékletben.

Bolthelyiség áthelyezése.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **bőr-, pokrócz-, szeredás- és műszerkereskedésemet** a „Bika” épület helyiségéből **Nagy-Hatvan-utca 1099-dik számú házba, az udvari helyiségbe áthelyeztem.**

Továbbra is ajánlván magamat a nagyérdemű közönség pártfogásába, — vagyok

tisztelettel

MAYER FERENCZ.

(238.) 3—12.

109.
436.

Az **ISTVÁN** gőzmalom-társulat **ARJEGYZÉKE** helyben kötelezettség nélkül, és az 1887. ápr. hó 18-án Budapesten tartott általános magyar gyűlésen megállapított 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénz fizetés mellett.

Ingyen szállít. 100 kiló

A. B. Asztali dara nagyszemű	17 60
C. szinte	16 60
0 Királyliszt	16 60
1 Lángliszt	16 20
2 Montliszt	15 80
3 Zsemlyeliszt különös	15 40
4	15 —
5 Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	14 60
6. szinte 2-od	13 80
7. Közép kenyérliszt 1-ső	13 —
8. szinte 2-od	12 40
8 1/2 Barna 1-ső	11 40
8 3/4 szinte 2-od	70 k. 9 80
9. Lángliszt	70 —
10. Veres liszt	50 —
11. Finom korpa zsákkal	50 4 80
12. Durvakorpa zsákkal	50 4 40

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-tól engedmény a fejeművelet. az azután foltán szintén beszűntet.

Debreczen, 1889. Julius 25.

(26.) 31—52

Első m. kir. oszt. magy. kiz. szab. omlokozat-festékgyár

Carl Kronsteiner

WIEN, III. Hauptstrasse 120. Az arany éremmel kitüntetve. A főhercegi és hercegi uradalmak, a cs. k. katonai kezelesi hivatalok, összes vasút-, ipar- és bányatársulatok, a legtöbb építő társulatok, építési vállalkozók, építésszek, valamint sok gyár- és építésközvetítő szolgáltatója. E festékeket az épületek festésére használják, 36 különböző mintában kapható, kilója 16 kr-tól fölfele, mészhervolat, az olajfestékhez teljesen hasonló.

Szétküldés a világ minden irányában. (221.) 5—10.

Paczelt János

mag- és virágkereskedő

a mostani időszakra a nagyérdemű közönség figyelmében ajánlja:

Minden nap finom lehetőleg legjobb fajta

GÖRÖG-

ÉS

SÁRGA-DINNYÉKET.

Tarló répa-, legjobb fajta és téli retek-magot; Amerikai Raffia-hársot legelősebb kötőléket mindenhez, u. m.: szemzéshez, oltáshoz és szőlőkötéshez alkalmas a legjutányosabb árban.

Cseresep és nyíló disznóvénnyek, kertészeti telepemen az „ISTVÁN” gőzmalom kertjében, nagyválasztékban minden időszakban kaphatók. Izléses kézi- és asztali-csokrok ugy koszorok, mell- és fejdíszek élő virágokból finoman összeállítva mindennap készítettnek és bármely vidékre is pontosan küldetnek, esomagolásra nagy gond fordítatik.

Minden fentjegyzett cikknek a legjutányosabb árban és a legpontosabban szolgáltatnak ki. (236.) 3—3.

Becsés megrendeléseket kérve, a nagyérdemű közönség becsés pártfogásáért eszedéze

gyogyok teljes tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő,

Debreczenben Bathányi-utca.

Gyors és biztos segítség gyomorhajók s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életmóddal és a munkával folyton a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb és legvalószínűbb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

ELETBALZSAM Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásos gyögyfűvelekből a leggyógyosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomororvos, étvágyhiány, savanyú felhűtés, vértőlulási, aranyeres hajók stb. stb. ellen teljesen hatásosak bizonyul. Ily kitűnő hatású következtében ezen életbalzsam egy bebizonyított, megbítható házi- és utazó orvossá vált. Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok czrei bárkinél betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Mielőtt az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-fele életbalzsam” minen évezesekeje két burkolva van csomagolva, melynek hosszoldalságán „Dr. ROSA életbalzsama a fekete sas”-hoz ezimzett gyögyseriárból. FRAGNER B. Prága 205—III. magyar, német, cseh és francia nyelven olvasható, széles feleln pedig az ide nyomott védjegyet látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárban, gyögyseriár „a fekete sas”-hoz Prágában 205—III. és BUDAPESTEN Török József ur gyögyseriárjánál, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyögyseriárjánál, a Városház-terem. Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyögyseriárjában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs”

több ezer hálynyilatkozattal elismert biztos gyögyser mindenféle gyuladások, sebek és genyedségek ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emelő gyuladásnál, a tej tespedésénél a szoptató megkegyedésénél szülészor, kelevényél, vérdaganatoknál, gyeny falkedőknél, pokolyornál, körömgöyknél, szorugyvezeteli körömféregnél, elkeményedéseknél, felpufladatoknál, mirigydagadatoknál, zsirdaganatoknál, érdekelten tagónál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpufladást a legrövidebb idő alatt eltávolítja; s a hol már genyeds mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéretti és kigyógyítja. **Kapható 25 és 30 krajczáros szelencékben.**

Óvás! Mielőtt a prágai általános házi-kenőcsöt szor utanozók, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nélem lesz hívósvi ve s csak akkor valódi, ha a sárge élezeselenze, melybe lötleit, vérhasználati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és két kartonba, — melyen az ide nyomott védjegyet látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által

legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt. (72.) 8—26.

92. kg. 1889.

2061.

Árlejtési hirdetmény.

H-Szoboszló város közönsége által mintegy 16 ezer □ méter járdának s a bálytalan siklapu trachit kövel kiburkolása határozatván el, e munkálat biztosítása czéljából az 1889. évi Aug. hó 7-ik napjának d. e. 10 órájára H-Szoboszló város házánál tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat elvállalására vonatkozó s 2000 frt bántapénzzel (készpénzben, betéti könyvvön vagy óvadékképes értékpapiban) ellátandó, s kellően részletezett zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig alantirothozó anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A részletes feltételek, valamint az elfogadott kőanyag, az alantirott hivatalkánál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt H-Szoboszlón 1889. július 24.

Túry Albert

polgármester.

(255) 1—1

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turjaremetei és rimaszombati osztályában elhelyezett katonai legénység és ménlovak részére 1889. november 1-től 1890. október végéig szükségelendő:

takarmány és egyéb élelmi cikkek

biztosítása iránt 1889. augusztus hó 29-én délelőtt 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog ezen méntelep számvévó irodájában megtartatni.

A szállítási feltételek nevezett irodában valamint a méntelep osztályoknál szereshetők meg. (BGM.) (245.) 2—2.

BORSZÉKI VIZ

az ásványvizek királya,

mely a legelső orvosi tekintélyek által **Európa legjobb és leghézsávdnsabb ásvány és borvizének** van elismerve; ez indok elég úttörő arra nézve, hogy kisorista hazánkából a burján módra elterjedt némely kétes becsű s drágább külföldi vizeket és elfogalja ismét a magyar családok asztalain az öt megillető első helyet.

kizárólagos lerakat Debreczenben

Csanak József urnál.

Kapható minden jelentékenyebb fűszerkereskedésben valamint az összes szállodákban és vendéglőkben.

Ára: 1 üveg 1 1/2 literes borszéki viz 24 kr.

„ 1 „ 1 „ „ 20 „
„ 1/2 „ 1 „ „ 14 „

(204.) 8—8.

AZ ELSŐ KÖZVETÍTŐ- ÉS TUDAKOZÓ-INTÉZET ZICHERMAN H. irodája, főtér, Áron Miksa-ház.

Egy jó bizonyítványokkal ellátott nőtlen keresztény gazdatiszt alkalmazást keres. Szt-Anna részén 3 csinos uri lakosztályival szép gyümölcsös és szőlős kerttel eladó. Értekezhetni irodámban. (71).

Konyáron 1 boglya eisrendű 12 szekérvál széna eladó. Bővebbet irodám. (70).

Az Apafája előtt 36 kat. hold föld tanyával együtt eladó vagy bérbé kiadó. Bővebb felvilágosítást ad irodám. (68).

Kiadó bútorozott szobák:

1. egy bútorozott utcai szoba két ablakkal 14—15 frt;
2. egy bútorozott utcai kisebb szoba 1 ablakkal 10 frt;
3. egy udvari bútorozott szoba — egy háló kis kabinnal együtt 8 — frt havi bérletre kiadó 1889. aug. 1-től, az udvari szoba minden órán kiadó. Bővebb felvilágosítást ad irodám. (67).

Egy vadász vagy erdőkerülő, valamelyik uradalomba állomást keres. Értekezhetni irodámban. (69).

Keresetek 500 frt cautióval egy — kereskedelmileg képezett, nőtlen — egyén. Állomása jövedelmező és nem terhes lesz. Egy jókárban levő (főber) szoba fegyver jutányos áron eladó. (43).

Fűszer- és vegyeskereskedés, kényelmes magán lakással együtt, Hatvan-utczán a nagy forgalmu gyümölcs piac téren, teljes felszerelés és az összes árukkal együtt család körülmények folytán — eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető irodámban. (63).

5 darab helyi vasúti részvény eladásra kínálatik. (33).

Kiadó raktár. Igen tágas, száraz és tizmentes két raktár haszonbérbe azonnal kiadó. Értekezhetni irodámban. (64).

Igen élénk helyen **3 bolthelyiség** akár együttesen akár egyenként kiadó. (84).

14% boglyas kaszáló a Bánkon, **23 hold szántóföld, 10 hold kaszáló évi 150 frt haszonbérért kiadó.**

Egy több éveken keresztül nagyobb gazdaságban működött, gyakorlott gazdatiszt, 600 frt óvadékképes, önálló gazdatiszti állomást keres. (38).

ELADÓ. A boldogfalvai kert elején egy szép területű nemes tőkékkel beültett és nyári lakkal ellátott szőlő jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítást ad irodám. (4).

Kiadó lak. A legszebb utcában s legélénkebb helyen, 2 utcai és 1 előszoba bútorozva, 4—5 lóra való jó istállóval augusztus 1-sejétől kiadó; ára 325 frt bővebb felvilágosítást nyújt irodám. (51).

Keresetek megvételre egy, a környékben lévő gyögyseriár. (47).

Egy jömeneti üveges üzlet előnyös feltételek mellett eladó. (52).

Zongora tanításra ajánlkozók egy gyakorlott urnó, kivánatra a tanítvány házával is eszközölhető. Bővebb felvilágosítást nyújt irodám. (50).

Csinos úri lakás. 3 utczára néző szoba az emeleten, külön grádics, konyha kézi kamra, fás-szinnel, és padlással. — Ugyanott földszinti 2 szoba — mindkettő Május 1-sőtől kiadó — Bathányi- és Czegléd utca sarkon. (108).

Az ezen rovatokban közlöttek iránt felvilágosítást ad s egy ily közleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közlétesz

Debreczen, főpiacz, Áron Miksa ur házában Kisuj-utca szegletén.

Varrógép-üzlet-megnyitás.

Cylinder varrógépek bőrmunkákhoz.

Legujabb találmányu

Uj — Singer varrógépek.

Uj — karikahajó — Phoenix varrógépek,

melyeket dus választékban, a nagyérdemű

közönség becses figyelmébe — és minthogy

üzletemből az ügynőkök és eladási

közvetítők teljesen ki vannak

zárva, — minden varrógép átlag

10—15 frttal olcsóbbá

jön, mint bárhol.

Elvállalok

továbbá mindennemű

varrógépek javítását s

ezeknek tartósságaért is kezes-

kedem. — Felajánlom továbbá még

dúsan berendezett raktáramat mindenféle

géprészeken, u. m. : hajókat, géptűket,

szijakat és végre gépolajat is.

Mint a ki e téren a helyi piacon több év óta

működöm, kérem a nagyérdemű közönséget engem

becses bizalmával jövőre néve is szerencséseltetni.

Weehler és Wilson varrógépek.

Varrógép-üzlet-megnyitás.

Keszler A. műszerész
Czegeled-utca 22. szám, a rendőrfőkapitányi hivatal mellett.

Hove varrógépek.

KESZLER A. műszerész
Czegeled-utca 22. szám, a rendőrfőkapitányi hivatal mellett.

Anger varrógépek.

Keszler A. műszerész
Czegeled-utca 22. szám, a rendőrfőkapitányi hivatal mellett.

Ujjonnan berendezett

KÉZMŰ- ÉS RÖVIDÁRÚ-RAKTÁR.

Kül- és belföldi ruha és ing Creton, Voil, Zephir, Satain, általán mindenféle mosó kelmek, Chiffon, havasi (dovlas) és másnemű pamut-, Creas- és czérnavásznak, asztalneműek, törülközők, kavés-abroszok, bútor- és tányér-törliők, ágykanavász, színes, fehér, vászon- s pamut-zsebkendők, nyomott szegélyű kötények, pamut és czérna kék vásznak, szabó kellekek s bélesneműek, selyem-, mosó- s Cachemir-fej-kendők.

Legjobb gyártmányú fehér- és színes-, kőtő-, himző- és horgoló-pamut, matriog avagy gombolygban, fekete és színes varró-, himző- és gép-selyem haraszt, kézimunkákhoz : csipkék, sa-

l agok,
gombok
és

legjobb
minőségű

varró-
és

gépczérnák.

Női-, férfi- és gyermek-harisnyák, selyem- és czérna-kezttyük, férfi ingek, gallérok, kézelők és nyak-kendők, mellfűzők (mieder). (80) 16—52.

Sírkoszorúk nagy választékban.

Mindezen árúknál fősúlyt fektetek az árúk jó minőségére és az árak jutányosságára.

NEMES GÁBOR
férfi- és női-czipész, Debreczen, főpiacz.

DÚS RAKTÁRA
FÉRFI-, NŐI- és GYERMEK-LÁBBELIEKBE
MINDEN ÉVSZAKRA.

Mérték utáni megrendelések a legjobb anyagból a legrövidebb idő alatt teljesítenek.

Pontos kiszolgálat. Olcsó árak.

Vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal és lelkiismeretesen teljesítenek. (145.) 15—52.

Férfi-, női- és gyermek-mindenféle omód-czipők.

BENYÁTS EMIL

Debreczenben, főpiacz, Tisza-ház.

Ajánlja jutányos meghatározott árak mellett következő czikkeket :
kítűnő minőségű s szintartó kötő-, horgoló- és himző-pamutot, nagyválasztékban :

Női-, férfi- és gyermek-HARISNYÁT,

Női-, férfi- és gyermek-KEZTYŰT,

kítűnő szabásu VÁLL-FŰZŐT (Miedert.)

nap- és esernyőt,

Férfi és női inget, kézelőt, gallért és nyakkendőt, Creton, Zefirt, Voilt Ternot és ruhaszövetet.

Menyasszonyi koszorút és fátyolt.

Csipke-, Jute-függönyt és paplant.

(24.) 29—52.

Szenvedő nők számára

orvosi tekintélyek részéről a budai **Victoria sósfürdők** a legmelegben ajánlatnak mint olyanok, melyek a nemi szervi bajokat gyakran mint egy varázsütésre meggyógyítják s használata gyeuge gyermekeknél is kítűnőnek bizonyult.

Kapható szelencékben fürdőkádak vagy ülőkádakra szánt dobozokban füraktárunkban **Geréby Fülöp** urnál Debreczenben, valamint : a „Margit“ fürdőben egy kádfürdő díja 1 kiló sóval 1 frt 40 kr, fél kiló sóval 1 frt 5 kr tekintetes Dr. **Tihanyi Sámuel** ur rendelete szerént.

Victoria sófürde igazgatósága.

(247)2—3.

Édes zöldtakarmányt télen

csak a Mayfarth Ph. és társa-féle

zöldtakarmány-prés

(Blunt szabadalom) használata biztosít. Egyedüli prés folytonos és önműködő nyomással, tehát

egyedüli prés, mely a sikert mindig biztosítja. Egyedüli prés, mely lehetővé teszi a boglyát úgy, négyzetletű, mint kerek alakban alkalmazni.

A kerek alak kisebbíti a külfelületet és ez által nagyobbítja a kihasználást.

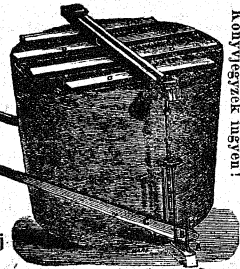
1 emeltyűpár 2000 mázsa zöldtakarmányt képes sajtolni, de kisebb mennyiségeket is.

A legolcsóbb és legjobb szerkezetű valamennyi prés között.

Valamennyi hozzátartozó vasalkatrész ára 1 emeltyűpárral Bécsben — 100 forintot. e

Mayfarth Ph. és társa, Bécs II., Taborstrasse 76,

Frankfurt a M. m. és Berlin N. (193.) 7—10.

Könyvelészek ingyen!

TICHO FÜLÖP
ÁRUCSARNOKA,
BRÜNN,
Krautmarkt 21, Rathhausgasse 17.

Francia Satin hölgy mosó-rubáknak, valódi színért kezesseg, a legujabb mintákban. Első minőség : 1 ruha 10 méter 4.50. Második minőség : 1 ruha 10 méter 3.50.	Tiszta gypot-szövet minden sima színben vagy kereszttezéssel is, 100 centiméter széles. 1 ruha 10 méter 7.50.	Rumburgi SZÉK VÁSZN 3/4 széles, különösen úri fehéreműre alkalmas. 1 drb. 30 rőt 6 frt 50 kr.	HÁZI VÁSZN 1 jobb minőségben teljes 30 rőt. 1 drb 3/4 4 frt 50 kr. 1 drb 1/2 5 frt 50 kr.
Hölgy ruhaszövetek legujabb és legeleganszabb nyári és tav. szíj idényre, 100 cm. széles. 1 ruha 14, méter 5.60.	BRÜNNI POSZTÓKELME kítűnő minőségben 3 10 méter széles. Teljes úri öltöny 3.75.	SIFFON igen jó minőség, úri-, női- és gyermek fehéreműre kiálón alkalmas. 90 cm. széles, I. drb 30 rőt. I. sz. 4.50; II. sz. 5.50; III. sz. 6.50, 7.50.	Női ingek jó siffonból vagy vászonból, széles csipkéekkel, valódi nagyság 6 drb 3 frt 75 kr.
Rumburgi OXFORD (valódi szín) a legujabb minták szerint 1 drb 30 rőt 4.50. 1 " 30 " fin. min. 6.50.	Sternbergi Kanavász 1 rőt s. éles mind. néle színben hossz. és kereszttezéssel valódi színért kezesseg. 1 drb 30 rőt 5 frt 1 " 30 " fin. min. 6 frt	Egy Jute függöny török minták teljes nagyságban. Első minőségű 3.50 második " 2.50	Egy vászon készlet áll 2 sz. és egy asztaltörőből a legszebb kivi telhen, ripsból 4 forint 50 kr.
		Maradék futó szönyeg 10—12 m. hosszú változatos színben csak kítűnő minőség. 3 frt 50 kr.	Egy nyári kendő 10/4 hosszú tiszta czérna 1 frt 20 kr. Egy kendő kecsk.-gyap. hól 10/4 hosszú 3 frt.

Uj mosószövetek.

Uri öltönyökért kezesseg kereszttezéssel :

Egy valódi férfi öltöny camgar 6.4 mt. 7 frt.
" " " " vászonból 6.4 mt. 4 frt.
" " " " valódi vászon 5 frt.

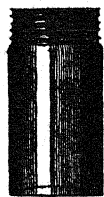
(92.) 11—15.

Mutatványpéldák utánvét mellett bérmentve küldetnek.

Kaszanyitzky Endre

előbb

Kuhinka István K. Debreczen

ajánlja pontos kiszolgálat és a legolcsóbb árakban elsőrendű gyártmányokból következő idényezikkeit, u. m.:

Szabadalmazott fémzárral teljesen légmentes befűző- és cukros-üvegek egyedüli raktárát, melyeket jóságuk folytán a legjobban

ajánlhatom; ugyancsak mindenféle fehér és zöld, közönséges befűző- és ugorkás üvegeket, továbbá fagyaltkészítő gépek, fagyalt-szelenczék, hideg-kávé készletek, hűtődézsák, hűtő-jégszekrények, legjobbnak bizonyult egészségi szódavizgépek, nonplusultra kávéfűző gépek, kertilámpák, tükrözött kerti golyók, mozdó-asztalok, mozdó-készletek, chinaezüst; evőeszközök és dísztárgyak; továbbá útzakok részére legelőszérűbb gyorsfűzők, kézi- és útzak-tükrök, zsebpoharak. (55) 22—25

Postai megbízások a legnagyobb figyelemmel és készséggel teljesítetnek.

Friss idei töltésü:

Bikszádi, Bártfai, Biliui, Borszéki, Budai keserűvíz, Czigelkai, Csizi, Emsi, Giesshübli, Gleichenbergi, Halli-, Iblany-, Ivándai, Karlsbadi, Koritnyitzai, Krondorff, Lipiki-, Iblany-, Margit, Marienbádi, Mohai-, „Agnes“, Mohai-, „Stefania“, Parádi, Pirmonti „aczélforrás“, Pülnei, Rohitsi, Saidschützi, Salvator, Selters, Szolyvai, Szulini, Preblai, Veghlesi „Vera“ forrás természetes, gyógy- és borvizeket;

továbbá:

OLAJBA TÖRÖTT KÉSZ FESTÉKEKET

minden színben,

LENKENCZÉT „Firniss“

SZOBAPADLÓ FÉNYMÁZOKAT

és mindenféle

FESTÉKEKET, LACKOKAT

ajánl

Rickl József Zelmós

DEBRECZEN.

(66.) 22—52.

A háztulajdonos és építész urakat van szerencsém értesíteni, miszerint a Szliács melletti első magyar agyagáru és kályhagyár

Porzellán-

és

majolika-kályhák ből

nálam egy minta-raktárt létesített és gyártmányainak eladásával engem bizott meg. Ezen gyár készít saját kályháihoz egy szabadalomra bejelentett csatorna rendszerű kályha betétet, mely minden eddigi melegítő rendszert felülmulasztó a fűtő anyag fogyasztását a lehető legkisebbre csökkenti és a légszerűre vonatkozó kiválmaknak eddig még el nem ért mértékben megfelel. Mintakönyv és költségvetéssel készséggel szolgál

SESZTINA LAJOS

Debreczenben.

(250) 1—10

KARDOS LÁSZLÓ

Debreczenben, czegléd-utoza.

Ajánlja legjobb minőségű és állásu

férfi és fiú Chiffon ingeit.

A birodalom legjobb gyártmányu

férfi és női czernázott,

szines- és

fehér-harisnyáit.

Legjobb anyagu és ízlés szerint saját varrodájában készült

kiházasítási czikkeit.

(251.) 30—52.

POLNAUER J.

15 év óta fennálló

kép-, régiség- és ódon-könyvkereskedése

tetemesen megnagyobbított és május 1-jétől

Budapest, Váci-körút 21. szám alá

helyeztetett át.

Vásároltatnak

mindennemű régiségek, egész könyvtárak stb. stb. különösen régi magyar művek, képes művek, rézmetszetek, olajképek, zeneművek, régi zenehangszerek, régi órák, ódon bútorok és minden e szakba vágó czikkeket a legmagasabb árakon.

Kivánságra a vételre felajánlott tárgyakat ott helyben megtekintem.

POLNAUER J.,

ódonász, Budapest, Váci-kör-út 21.

(195) 6—6.

Gazdálkodók figyelmébe.

A mezei munka-idény beálltával a gazda-közönségnek a munkások részére ajánlunk 50 literen felül jó minőségű

tengeri-pálinkát

literjét 23 krajczárjával, minden további adótól és fizetéstől mentesen.

Hordót díjmentesen kölcsön adunk hozzá.

Vasúti rendelmenyek pontosan eszközöltetnek.

A tisztaságért kezességet vállalva, a gazda-közönség eddigi becses pártfogását köszönjük s azt továbbra is kérjük. — Számos megrendelést kérve maradunk.

Tisztelettel

KLEIN és MARKOVITS,

Nagy-Hatvan-utca 1573. sz.

(223.) 6—?

KÁVÉHÁZ MEGNYITÁS.

Az „ARANY BIKÁ” szálló ujonnan a kor legkényesebb igényeinek minden tekintetben teljesen megfelelőleg berendezett s most már teljesen kész

KÁVÉHÁZ

helyisége folyó július hó 27-dikén megnyitattott s a nagyérdemű közönség rendelkezésére bocsátattott, hol is mindenféle kávéházi italok, a legkitünőbb minőségben a régóta ismert pontos és előzékeny kiszolgálás mellett kaphatók. A borok kiválóan finom minőségűek.

Ma, vasárnap, július hó 28-dikán

szintén megnyitattik a

„KIS BIKÁ SÖRCSARNOK”

hol főleg a legkitünőbb minőségű sör lesz kapható, mindenkor a legfrissebb állapotban.

A „Kis Bika” új helyisége a volt Mayer Ferenc borkereskedő üzleti helyisége mellett van.

A „Kis Biká”-val összeköttetésben leendő

CSEMPEÜZLET

augusztus hó 1-én nyitattik meg, melynek felszerelése az e nemű üzletek közt páratlan leendő.

Midőn ezen helyiségek mind kiváló díszszel, csinnal és ízléssel ujonnan felszerelve lettek, azon elv vezetett, hogy városunkhoz teljesen méltó s ugy a helybeli mint a fővárosi és külföldi vendégeknek is egyaránt páratlan szórakozási hely legyen biztosítva, hol ugy a vendéglői, mint a kávé és sörházi ételek és italok minőség és kiszolgálás tekintetében csakis a teljes megalégedést biztosítsák.

Midőn erre nézve költséget és áldozatot nem kíméltem, teljes tisztelettel kérem a mindig kiérdemelni igyekezett pártfogást továbbra is, melyet fáradságom legszebb jutalmul fogok tekinteni.

(254.) 1—?

Teljes tisztelettel.

Fehér Herman.